

BUDAPESTA
8 Martiu st. v.
Joi 20 Martiu. st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.
Redacțiunea: *Strad'a*
arborelui verde nr. 12.

Nr. 18.

ANULU XV.
1879.

Pretulu pe unu anu 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de anu 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$ de
anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Români'a 2 galbeni.

SULTANIT'Ă.

Comedia în 5 acte.

(Urmare.)

Traianu : Poti — mai târziu.

Strungariu : Dar lips'a e urgenta.

Traianu : Credu. Dar, Dummedieul meu, noi avemu asi'a de multe lipse urgente!

Strungariu : Acésta înse e mai întetitoare decâtu tôte, căci e vorb'a de înarmarea tierii.

Traianu : Ah! înarmarea tierii! . . . Frumosu! . . . Dar ne ataca cineva? . . . Sîm de parere, că acést'a se mai pôte amâna.

Strungariu : Va sè dica, nu dai nimica?

Traianu : Dómne feresce! Cum sè nu dau? Care e scopul patrioticu pentru care sè nu fiu contribuitu? Pung'a mea totu-de-una stă la dispozițiunea tierii mele. Înse tocmai în momentul acesta nu potu sè împlinescu dorint'a ta, care e si a mea. Chiar înainte de tine a fost la mine unu domnu, care m'a invitatu sè

Schiller scrie põesia.

contribuiescu pentru înființare de școli în Dobrogea. Firesce că n'am pututu refușá. Si, pentru că dorescu si eu realizarea acelei idei, i-am golitu tóta pung'a, încátu acuma nu mai am de prisosu nici unu banu.

Strungariu : Asiá dara n'am sè mai perdu timpul aice. (Cu sarcasmu.) Me voi duce la altul, a cărui punga nu va fi secata atátu de tare prin contribuiri, cá si a ta. (Ese.)

Scen'a V.

Traianu singuru.

Du-te, du-te . . . Si sè nici nu te mai vedu în asemene misiune! . . . Dau, dau si eu bucurosu; dar în sfîrșitu nici eu nu sîm Crösus . . . (Cineva bate la usia.) Iéta iérasí vine cineva. Dóra nu vré si acesta sè céra parale? Nebunitu-au acestia, séu ce si-au pusu în gându, că vinu toți tocmai astadi? . . . Dar ién sè vedem cine-i? . . . Întra!

Scen'a VI.

Aureliu Traianu si Jonitia.

Jonitia : Norocu si bani, domnule! M'a tramisu stapânul meu, sè te 'ntrebu, déca esti acasa séu ba?

Traianu : Apoi nu me vedi, prostule?

Jonitia : Prostule? Iéta-l'ai! Cód'a tîapului s'a facutu capul satului.

Traianu : Ce fel? Nimernicule, mé-mi dîci tu de aceste?

Jonitia : Eu me tînu de dîcatórea betrâna, cá cum e întrebarea, asiá e si respunsul. Cum e sântul, asiá e si tamâi'a.

Traianu : E bine, spune-mi ce vrei, si apoi te cara cu dîcatórele-ti cu totu!

Jonitia : Vedi asiá, domnule! Cu altii poti sè vorbesci asiá, dar cu mine nu, pentru că eu nu sîm slug'a dtale. Din ori si ce lemnu fti place flueru nu se póte face.

Traianu : Sfîrsiesce, sfîrsiesce!

Jonitia : M'a tramisu stapânul meu sè te 'ntrebu, déca vei fi acasa, cáci are sè via la dta.

Traianu : Spune-i, cá-l așteptu.

Jonitia : Apoi dara voia buna si sânetate! (Ese.)

Scen'a VII.

Traianu singuru.

Bine că s'au dusu cerșitorii acestia! . . . Cátu e dîu'a nu mai scapu de ei. Acusi vine unul, acusi altul, si toti me 'nvita sè contribuiescu . . . Dar eu am datu deja de ajunsu, mai deie acuma si altii! . . . Toti propunu câte ceva, si ceru concursul materialu al altora, cá sè le póta realizá. Dar déca propunu, poftimu si le realizeze pe pung'a lor! Déca voi propune eu ceva, o voi si realizá pe spesele mele, nu voi incomodá pe altii. Nu, dîeu, pentru că eu nici odata nu voi propune nimica . . . Dar ce cauta Dimbovitianu la mine? Dóra nu vré sè céra si dînsul ajutorul pungei mele? Ar fi reu de mine, cáci lui nu i-asíu puté refușá . . .

Scen'a VIII.

Traianu si Dimbovitianu.

Traianu : (La o parte.) Iéta-l'ai! . . . Dómne ajuta!

Dimbovitianu : De multu am doritu sè vinu la tine. Dar n'am voitu sè te conturbu, cáci am sciutu cá esti fórte ocupatu.

Traianu : În adeveru, eu totu-de-una sîm fórte ocupatu. Atáta am de lucru, încátu nu mai potu. Dar

nu me plângu, cáci ce n'asíu face pentru tíer'a mea? . . . Si-apoi contribuiri ce le facu? Dar n'am datin'a sè me laudu. Chiar înainte de tine au fost la mine niște domni, cari au apelatu la generositatea mea în interesul unor scopuri filantropice. Pututu-le-asíu fi refușá? . . . Dar apoi ími si golira pung'a binisóru . . . (La o parte.) Acuma dóra nu va cere parale, cáci i-am taiatu calea.

Dimbovitianu : Si totusi despre generositatea ta se citește atátu de pușinu prin dîuarie. Asiá dîcîndu nimica.

(Va urmá.)

IOSIFU VULCANU.

Ce e mai dulce 'n lume.

Ce e mai dulce 'n lume?

— O vîétîa petrecuta

În risete si glume,

O musica placuta

Ce 'n dîle fâra brume

Adese ne saluta?

— Ce e mai dulce 'n lume,

E glasu-ti ângerescu,

Ce-mi dîce : „te iubescu.“

Ce e mai dulce 'n lume?

— Coróna, potestate,

Când vinu sè ne afume

Desiört'a vanitate;

Gramedi de auru sume

Si titluri decorate?

— Ce e mai dulce 'n lume,

Sînt ochii tei ceresci

Cu carii me privesci.

Ce e mai dulce 'n lume?

— Strînsorile divane

Pe sinul unei mume

Ce salta pentru tine,

Suavele profume

Din vesele gradine?

— Ce e mai dulce 'n lume,

E ór'a ce așteptu

Sè mi te strîngu la peptu.

Ce e mai dulce 'n lume?

— O dî de serbatóre

Cu cântece si glume,

Cu dantîe sburatóre,

Cu vinuri numai spume

Si înveselitóre?

— Ce e mai dulce 'n lume?

E num' acelu minutu

În care te sarntu.

Ce e mai dulce 'n lume?

— Orgiele voióse,

Serate în costume

Si baluri sgomotóse;

Ambițiosul nume,

Femeile frumóse?

— Ce e mai dulce 'n lume,

Ar fi de a puté

Sè sciú cá esti a mea!

G. BARONZI.

Maritata si totusi fara barbatu.

— Romanu americanu, de Mrs. May Agnes Fleming. —

(Urmare.)

Cartea a IV-a.

Dupa siese ani.

Capitulul I.

O nópte calda în Virginia.

În o odaia lunga se preumblá unu oficieru cu fruntea încrêtita si neobositu.

Erá locuinti'a comandantelui divisiunii de cavaleria acolo staționatu, a colonelului Hawksley. Unu barbatu naltu si frumosu în etate de 46 ani, dar pareá a fi mai tineru, de si în perul seu brunu se vedeau ici colo peri carunti, si grigile si luptele vietii au lasatu urme pe fruntea sa nalta.

O óra trecu de când se preumblá colonelul Hawksley eufundatu în cugete.

— Cine e dënsul? — murmurá elu, — si ce-i faciá de ea? esista între ei atare legatura? cum veni elu aici? Nóptea e frumoáa, elu e reconvalescentu, am voia sè-l chiam aici.

Colonelul privi afara.

Pe firmamentul seninu luciau stelele mari sudice, nici unu vëntu nu se mișcá si resolutu trase elu de clopotielu.

— Du-te în ospitalu, — demândá elu ordonantiei întrate, — si spune locotenentului Carls court sè binevoiesca a veni îndata aici, déca i permitu împregurările sanitare!

Dupa ce disparu ordonanti'a, colonelul privi la unu orologiu de aur la al caruia lantiu se putea observá unu medaillon lucratu pomposu, în care se aflá fotografi'a Paulinei Lisle.

— Cum ajunsé fotografi'a ei la elu? De unde o cunóse? — se întrebá comandantele oficieru de nou.

Cam nainte de cinci septemâni avu locu o batalia, si în lupt'a cea mai apriga colonelul Hawksley observá pe unu oficieru tineru dela regimentul seu, a carui curagiú si eroismu chiar si în acést'a óra îl surprinse. De deminét'i'a pâna sér'a a duratu batali'a, si unde aceea erá mai turbata, acolo se vedea statur'a înalta a locotenentului Carls court. Si când învingerea erá sè fia pe partea lor, elu cadíu din síeua greu vulneratu. „Cadiú!“ cugetá colonelul cu o compatimire durerósa.

Si pe list'a cadíutilor erá si „locotenentele Guido Carls court.“

Dar elu nu erá mortu.

Vulneratu din crestetu pâna în tâlpi, înse nici un'a din rânile sale nu erá de mórte.

La cinci septemâni dupa batalia elu parasi patul durerii.

În díu'a dupa batalia si pe timpul când Carls court nu sciea înca de sine, veni colonelul în ospitalu spre a se informá despre elu. Elu zacea cá mortu; frumseti'a lui cea rara înse, care în indepartat'a parte de pamëntu l'a facutu favoritul damelor, a remasu nestramutata. Palidu si rece zacea elu aci cá o statua de marmore, si numai când si când o resuflare i atingea buzele.

— Sermanul tineru, — díse mișcatu colonelul, — elu se luptá cá unu leu. Cine e dënsul, si de unde-i?

Nimenea nu sciea. Nimenea nu cunoscea istori'a lui; i se sciea numai numele, si cá s'a înrolatu la armata cá gregaru.

— Aci sînt obiectele aflate la dënsul, — observá pazitórea si predele colonelului unu orologiu de aur cu lantiu. Cu séu fara de voia atinse ea chei'a medaillonului, ce se aflá pe acel'a.

O eschiamare de uimire atinse buzele lui Hawksley, elu prinse de lantiu si faci'a ficeii lui i surise.

Erá fara îndoiéla fotografi'a Paulinei. O asemená cu fotografi'a ce o portá elu la peptul seu: acést'a erá mai betrâna, mai seriósa, înse erá totu acea.

Strainul asiá dara erá unu englesu si cunoscea pe Paulina.

Pe orologiu erá marc'a unei case nobile, o mâna pancerata cu motto: „semper fidelis.“

Interesarea pentru acelu strainu totu mai cresceá. Cine e acelu tineru, carele cá soldatu gregariu a primitu serviție si portá fotografi'a ficeii lui si marc'a unei case nobile?

Timpul trecea si locotenentele Carls court se restaurá în graba.

Acum colonelul nu mai putu sè-si înfrâne curiositatea, si chiamá la sine pe reconvalescentul.

Dupa unu patraru de óra întrá locotenentele Carls court cu salutare militarésca.

— Ocupa locu, domnule, — díse colonelul, — speru cá acum nu-ti va stricá iesirea din casa?

— Nu, domnule colonel, credu cá în optu díle voiú puté face iérasu servițiu.

— Me cam îndoiescu, — surise Hawksley, privind-i faci'a palida si slaba si mân'a din bandagiú, — dar îti marturisescu cá așteptam cu nerabdare restaurarea dtale, pentru cá e dauna mare sè fimu lipsiti de astfel de oficieri bravi cá dtá, si pentru cá aveam a-ti îndreptá unele întrebări spre a-mi aliná curiositatea.

Vulneratul síedíu vis-à-vis de colonelul, lumin'a lampei se aruncá dreptu pe faci'a lui, iér superiorul seu erá în dosul luminei.

— Eu posiedu unu obiectu prețiosu al dtale, — începú colonelul dupa o scurta pauza; — permite-mi a ti-l redá si a observá, cá am vedíutu fotografi'a din medaillon si am cunoscut'o.

Guido primi orologiu, faci'a lui nu aretà nici o surprindere.

— Ai cunoscut'o? În adeveru nu asiú fi cugetatu. Asiá dara cá e frumoáa si plina de spiritu?

Hawksley i înmanná fotografi'a sa.

— Acést'a fotografia mi-a sositu nainte cu trei luni din Angli'a, a dtale e mai de multu, înse e totu acea.

Guido privi seriosu a dóu'a fotografia lungu timpu: ori ce ar fi sêntítu elu, de pe faci'a lui nu se putea observá nimicu.

— Timpul pe multi din noi ne atinge greu, — díse elu apoi, redându fotografi'a, — frumseti'a Paulinei Lisle s'a deseversítu. Eu nu am vedíut'o de siese ani, ea s'a schimbatu, si totusi în totu locul o-asíu cunóse.

Ochii colonelului îl priviau scrutându.

— Scusa-me, Mr. Carls court, déca-mi permitu a te infestá cu o întrebare indiscreta: în ce relațiuni stai dtá cu Paulina Lisle?

— Am vedíutu acést'a dama mai de multe ori în viét'i'a mea. Ea înse nu scie, cá i am fotografi'a, mi-o anectai dintr'unu album nemijlocitu nainte de plecarea mea din Angli'a. Se întielege, cá am respectat'o cá si ceialalti, cari au avutu norócirea de a o cunóse, si credeam, cá nu voiú puté luá cu mine în esilu alta suvenire mai placuta a trecutului, decátu acést'a fotografia.

(Va urmá.)

A 35-a epistola a Peregrinului transilvanu.

— Paris septembrie 1844. —

Motto : „Gyere rózsám Enyedre.
Ott a világ közepé!”

De óra-ce, amice multu dorite! în puține zile voi parasi Parisul si Franci'a, pôte pentru totu-de-una, înca odata îmi reculegu puterile cá sè-ti scriu ultim'a epistola din mijlocul lunei civilisate.

Me reportu în cugetu, cum totu-de-una facui, în patri'a multu dorita, si asiá pusei în capul estor rôn-duri unu motto poporalu la sor'a nóstra națiune magiara din Transilvani'a, cu care se caracteriza unu punctu centralu în acea tíera, precum voiescu sè caracteriza cu Parisul de punctu centralu al globului séu mai bine çisu al lunei culte.

Me miru numai si nu sciu apriatu, în ce respectu chiar Aiudul emineza între urbile transilvane, de nu cumva prin aceea, cá junii stranepoti ai lui Attila îndesuiti în muntii Siculici si strimtorati de pantaleriul némtiului mai bine de unu mediu de seculu parasescu meseri'a de primipili si pisidari si alérga la Aiudu, unde afla institutu de studiu prevediutu cu *cipoi* fundationali spre sustínere, cari nu numai i scapa de pantaleriu, ci i califica de *samtartoi* si i încamenéza spre gradul atátu de invidiatu de „Oláh Mánások” ai regatului nostru.

Nu asiá de ferici sânt boiarii nostri din dominiul lui Negru Voda, înregimentati în institutul limitrofu militaru, cáci neavându cipoi nici la Aiudu, nici aiure de ajunsu, alérga bietii la mamaliga în Dobrogea si în câmpiile basarabice, apoi si ale Dunarei inferióre, cá sè devina pastori în locu de gregari, si pe acésta cale sè-si elupte independint'a, ce nu le garantéza boiaronatele, de 7 pruni, întocmai precum nici secuilor bóbele de puniperu ale alodiului generatiunale.

În genere e cunoscuta, cá omenimea își avù léganul în orientu, adeca în marele continentu al Asiei. Acolo își avù resiedint'ia si primul începutu al cultu-rei umane.

Popórele asiatice preeminara în diverse directiuni, dara mai ales în cea idealistica, cáci dênsele inventara principalele religiuni, ce se confeséza si astadi de cele mai înaintate soiuri ale omenirii. Cu tóte acestu spiritul filosoficu acolo nu putu face progrese, lipsindu libertatea politica în Asia propria.

Elenii mai întâiu si dupa dênzii strabunii nostri, români, facura ceva pasi spre adeverat'a civilisatiune si produsera modele de virtute civica, cari purure vor fi admirate de genul umanu, macar astadi în diverse respecte multu mai dezvoltatu.

Dupa decadint'ia imperiului romanu, care în timpul seu cuprindea mai tóta lumea cunoscuta, prin incursele barbare se nimici civilisatiunea cu totul în occidentu, si numai puçinu licuri înca în Bizantiu, pâna ce si acolo se cutropi prin semilun'a atátu de potentu, ce o aflá deja în ultimul gradu de decadint'ia si degeneratiune.

Cu aristocrat'ia greco-româna scósa din cuibul seu Constantinopolea, cu eroii cruciatelor în evul mediu si puçin'a seméntia adapostita în monasteriele apusene de nou se aprinse ceva lumina, mai întâiu în Itali'a, unde réinviara si înflorira numeróse republice,

în frunte cu cea veneçiana, care ajunsese la putere gigantica.

Ispani'a mai întâiu prin maurii, barbati industriosi si amatori de sciintia, înca ajunsese la stare materiala înfloritóre, ce înse se nimici prin fanatismul religiosu si ambiçiunea regilor sei belicosi si cuceritori atátu în Europ'a, cátu si în noul continentu americanu.

În Franci'a si Germani'a datéza începutul cultu-rei mai ales dela Carolu cel Mare, numai ce fu în ambiçiune viciósa cu feudalismul, care pâna de euréndu puse pedeca progresului intereselor umanitati.

Órdele lui Timurlencu si Ginghishcanu apesara rusii Moscoviei, janiciarrii lui Bajazitu principatele române, pe poloni si pe turcii anteriori de ambe laturile Dunarii superióre, cari si adi se falescu cu constituçiunea de 1000 de ani, macar cá de 1000 de ori li se calcá în picióre si unu seclu se bucurara de pasialucu; dara acést'a totusi se chiama de dênzii continuitate de dreptu.

Într'aceste pe colosul ispanicu, unde sórele nu apunea, îl îmbrânci remnul cabalei, ce se radicá la putere indestructibila prin industria si comerciu pe lângu astuti'a diplomatica. Totu acést'a învinse si balaurul cu 100 de capete, precum si pe celu cu 100 de códe, reducéndu-i la valóre destulu de stémperata cu ocuparea comerciului.

Itali'a dupa ce perdù calea negotiului levantinu, capetându-si domnitori spirituali si temporali din graçia divina, fu redusa la rolu de bajazzo si încancenata la agialucu spre Loretto, aflându-si consolaçiune în artile frumóse, iéra Germanismul începutu a filosofá si a predicá cosmopolitismu, apoi a emigrá la Americ'a si în tóte pârtille, „quia ubi bene ibi patria.” „Das Weltthal ist des Deutschen Vaterland.”

Asiá stámu, frate, anglul ne iubescu, cá sè-i cumperámu fabricatele, dându-i toti galbenasii; muscalul réinviatu sub çiarismul atotupotentu, cá sè-i facemu locu în Daci'a inferióre spre a pasi cátra vechiul Ciarigrad, unde cugeta a întemeiá o turma si unu pastoru. Germanul ar dorí sè-i dámu locu de colonia pretotindeni cu privilegíe Geisaiane si Andreiane. Ispanul, bine c'a decadiutu, ne cauta peste umeru si asiá ori caruia, pentru cá nu pórtu cá dênzul 17 nume de familia, nici are sântiul sumetçiei ca ispanul, care si çersindu la biserica se provóca la drepturi strabune, ocupându acelu unghiu în care antecesorii sei de câte 150 de ani s'au îndatinatu a usitá de public'a pietate. Nu e multa sperantia în italianu, de nu cumva lui énsusi i vine cineva în ajutoru.

Polonii, unu poporu cavalerescu, nici odata nu se va redicá, înse nici pré merita, cáci cá si magiarii nostri, dupa musulmani, sânt poporul cel mai egemonicu din lume.

O singura giute în lume cere si merita stim'a si gratitudinea nóstra. Acést'a e naçiunea francesca, care de o jumetate de seclu își vérsa sângele si-si desiérta pung'a numai pentru umanitate, si care óre când nu si le va crutiá nici pentru noi si mántuirea nóstra, pentru cá dela provedint'ia e ursita a se sacrificá intereselor universale si e condusa de genii, càrora singuri se închina, dara éns'a si-i produce séu si-i adópta.

Asiá, frate, vedi, cá în 4 ani de çile, în cari eu puçina escepciune si întrerumpere petrecui în Franci'a, înveti'ai a o cunóscu mai alesu în partea ei cea buna, si duca-me provedint'ia ori unde, nu voi încetá de a o iubi si a o stimá sub tóte giurstarile.

Franci'a si Parisul sânt si remânu medful lunei si lamur'a umanitati.

Dupa ce mi-am împlinitu acésta datoría, des-
cîndu la cele personale de tóte dîlele si te voiu între-
tîné cu unu lucrú micu caracteristicu.

Întorcîndu-ne din Angli'a, príncipele B., patro-
nul meu, cumperase doi cai anglici, unul cu 100 de
pundi sterlini, cari i folosimu la escursiuni de preum-
blare, înse mai alesu de calaritu.

Aici se afla multi rusi de condiþiune, dara intimi
ai príncipelui unu barone Uxkull, ginerele boiariului
Furtuna din Bucuresei si unu locoteninte imperialu
rusu anume Scariatinu, cu cari convine în tóte dîlele.
Baronul Uxkull scie bine românesce si desu conver-
sâmu în limb'a mea, ce-mi procura nespusa placere.

Înca din iérn'a trecuta príncipele si amicii sei se
asociara unui consortiu de vênatori si în tóta septemâ-
n'a esíramu la vênátore în padurea regia la Rambouil-
let, 11 leghie spre sudu-vestu din Paris, unde sînt
cerbi.

Vênatorile se facu calare în cursu cu o suma de
vênatori profesu si cu 500 de câni. Nu-su amatoru de
vênatu si calaretiu nu se póte mai mediocru, dara prin-
cipele de si cavaleriu de garda al imperatricei ruse,
abiá me întrece, si îmi cautá sè iau parte cu dînsul
alature la aceste eserciþie nobile vrîndu nevrîndu.

Numai în septemân'a trecutú ne luaramu dîu'a
buna dela vênatu si vînduramu caii. Se facu o vêná-
tore quasi în onórea rusilor, ce parasescu aceste locuri.
Cinci-dieci de ênsi ne întruniramú în ospelul la „leul
de aurú“ lînga castelul regescu în Rambouillet, fa-
cumu degunu, încalecaramú si dela 11 ore antemeridi-
ane pâna la 3 postmeridiane goniramú unu damu
pâna ce cadîu, apoi ne reumiramú la suflarea cornului
la més'a rotunda. Damul fu obdusu si în pele se asîe-
diara menuntaiele, cari le redicá unu vênatoru cu ambe
mânife. Cei 500 de câni erau detiermuritu gramada si
retînuti în distanþia respectabila prin bicele vênatori-
lor, înse faceau oribile chilalau întaritati prin continu'a
clatinare a peleí dinaintea nasului lor.

De odata, dându-se semnalú, menuntaiele damu-
lui se aruncara gîos si toti retragîndu-se se lasara pré-
da cânilor, cari într'o clipa formara turnu si 10 minute
se aruncara în cercu pâna la distanþia necreþibila. Unu
spectaculu straordinariu, ce nici îmi puteam întipuí.
Acésta se chiama frâncesece : „la curée“, si e corón'a
delectiunii vênatoresci.

Altele, dulcele meu, din Germani'a, unde plecâmu
peste puþine dîle, cá sè trecemu în Elveþi'a si apoi în
Italia spre a petrece acolo timpul iernei, cu care nu se
întelnesce acea tíera. Adíó, adíó!

I. CODRU DRAGUSIANU.

Soldi de pesce.

Într'unu orasiu mare, unde se afla si uriversitate,
sosí în otelu unu tineru, studentu la facultatea de
drepturi.

Otelierul, conformu îndatoririi poliþiale, îl invita
a-si scrie numele în registrul caletorilor.

Dupa ce tinerul îsi scrisé numele, ospetarul îl
mai rugá sè-si însemne si ocupaþiunea.

— Nu me ocupu de nimica, — respunse ti-
nerul.

— Este aice scaunu școlaru? — întrebá inspec-
torul școlaru de învetiátorul.

— Este unul, cam stricatu, cu trei picíore, colo 'n
cea odaia, dar acela e al meu, — respunse învetiátorul.

La preotu se aduce unu copilu de botezatu.
Preotul privesce cu uimire perul caruntu al parintelui,
si îl întreba :

— De câti ani esti dta?

— De 79.

— Dar asiá copilul acest'a a trebuitu sè se nasca
cel puþinu cu 20 de ani mai nainte, — si numai acuma
îl aduci sè-l botezu?

Vestitul advocatu francesu Berryer pledá înain-
tea Curtii cu jurati. Probele în contra clientului seu
acusatu de omoru erau din cele mai apesatóre. Înse ca-
davrul omorîtului seu nu se gasise.

Juratii ascultau, înse nu pareau a fi convinsi. De
odata advocatul se opresce în argumentaþiunea sa si
într'una din acele apostrofe brusce ce i erau obi-
cînuite :

— Domnilor, — dîse elu, — déca v'asiu spune,
cá omul pe care clientul meu e acusatú cá-l'a omorîtu
traiesce, cá elu este aici, în acésta sala, înaintea dom-
niei-vóstre . . .

Sub puterea gestului convingetoru al aperatoru-
lui, mai toti juratii întorecu capul si se uita în sala.

— Vedeti, — strigá atuaci Berryes, — vedeti,
domnilor, ati întorsu capul, nu sînteti convinsi cá a
muritu omul pe care sîntemu acusatú cá l'am omorîtu.

Domnul X., care are peste 40 de ani, s'a casato-
ritu de curîndu cu o tinera orfelina de siese-spre-
diece ani.

Tuturor cari se mirau de nepotrivel'a vîrstelor,
el respunde suridiîndu :

— E bine! ce ve mirati? Soþ'a mea si eu n'a-
vemú de câtu cinci-dieci si siese de ani amêndoi.

Barbatii conducú conversaþiunea cá p'unu caru
de marfa, pe care îl încarca cu atâte lucruri grele, în-
cátu abiá se miþca.

Femeile o tratéza cá p'unu balonu în care, cu
cátu punu mai puþina greutate, cu atátu se înaltia
mai lesne.

Schiller scrie poesia.

Este interesantu a cunósce pe barbatii mari a
casa, cum traiescu ei si cum lucréza. Unu magnetu
farmecatoru ne atrage în locuintiele lor, càci sîntemu
curiosi a vedé, cá acele spirite mari, cari cu lucrările
lor ni încânta mintea si ânim'a, cum le producu?

Si ni facemu ilusiuni câtú de frumoase. De multe
ori înse realitatea gasita nu corespunde idealului nos-
tru, si atunci ne desamagimu amaru.

Astfel amú cetitu în multe biografii de ale óme-
nilor mari, cá ei producu operile lor în împregiurările
cele mai curioase. Unul lucréza numai nóptea; altul
scrie dîu'a, dar îsi închide ferestile si aprinde luminile;
al treile bé totu cafea négra; al patrale trebuie sè aiba
lînga sine capatîni de ómeni morti; al cincile nu póte
sè scria nimica, déca nu are în casa o pisica si asiá mai
departe.

Schiller nu facea parte din aceste curiositati.
Precum ni-l înfaþisíeza si ilustraþiunea din nrul pre-
sinte, elu lucrá în linisce, în mijlocul obiectelor sale
poetice, si numai tas'a de thea de pe més'a lui ni indi-
dica împregiurarea, cá lucrându si dînsul bea ceva.

I. H.

Din galeri'a delegațiunii.

— Cuvântarea mitropolitului Miron Romanu. —

Budapesta, 14 martie.

De ce se nu ne ducem câte odata si-aice? Au nu scim, că în delegațiune se decidu causele cele mai importante ale tierii?! Aice se croiesce viitorul acestui imperiu, căci delegațiunile votéza banii și soldatii cu cari se face acelu viitoru. Sè întrăm dăra si noi!

Iéta tocmai este o siedintia interesanta. Ministrii, în frunte cu Andássy, au lucru d'a respunde la întrebările delegatilor. Căci greu d'a compune respunsuri d'acele, cari se contina vorbe multe si totusi se nu ăica nimica.

De odata se scóla Esc. Sa **mitropolitul Mironu Romanu**, si cere cuvântul. Ochiul tuturoră sunt atîntiti asupra prelatului român, atátu de multu insultatu de press'a unguréca în septemânile din urma. Toti erau curiosi se scia, óre ce va vorbi?

Dupa o întroducere, în care spuse, că a aprobatu din capul locului ocupațiunea Bosniei și Hertiegovinei, si a votatu spelele ei, pentru că prin ocuparea lor se se puna o stavila tendințielor de estindere panslava; Esc. Sa declară, că conducerea de pân'acuma a politiceii esterne corespunde intereselor acestei monarchii, ier încátu privește viitorul, este multiamitu prin declarațiunea dlui ministru de esterne, d'a se conformă si d'a starui că si altii se se conformeze strictu tuturor decisiunilor tratatului din Berlin.

Cu tóte aceste e silitu se amintésca de asta-data unele incidinte, cari — conformu împarțesirilor ăuaristice — aréta, că Russi'a, nu numai voiesce a se subtrage d'a satisfacere îndatoririle acelu tratatu, dar totu-odata vré se se si opuna înrîturilor juste ale celorlalte puteri mari. Rusia ocupă în orientu o astfel de pozițiune, încátu echilibrul europeană abia restabilitu deja se clatina în favorul ei, ier în casul unui succesu óre-care ea îl va si conturbă.

Dintre tendințele rusesci, amintésce numai pornirea cu care Russi'a tratéza Români'a, cea mai naturala aliata a nóstra. Nu vré se vorbésca de desmembrarea Basarabiei, căci acést'a deja e sancționata prin tratatul dela Berlin, accentuéza înse cestiunea fortului Arab-Tabia, care înca nu e decisa si din care ori cine pôte se védu, că ceea ce Rusia a cedatu prin o mâna în schimbu României, prin cealalta voiesce se o ieie.

Convingerea oratorului este, „că ori ce atacu, care se face în contra pozițiunii si teritoriului de acuma al României, se îndrépta mijlocitu si în contra patriei nóstre; căci Români'a este statul acela, care între altele are si misiunea, că — între noi si între Rusi'a în tóta privinti'a straina — se formeze unu bulevardu tare de despartire si aperare; deci nóue nu ni e permis se slabim séu se lasăm pe altii a slabii acestu nou statu neatêrnatoru, numai de cumva nu voim se perdem din vedere propriile nóstre interese.“

În urmarea acesteia oratorul doresce, că ministrul afacerilor straine se ajutore Români'a față de pornirile rusesci. (Aprobări.)

În fine, de si are încredere în conducerea politiceii esterne, totusi i-ar placé, de cumva dl ministru ar linisei prin o declarațiune temerile acelora, cari acórdă óre-care importantia scirilor, de dupa cari, guvernul afacerilor esterne nu numai în cestiunea Arab-Tabiei ar spriginii tendințele si procedur'a Rusiei, ci ar fi gata se concurga si la niște planuri, conformu căroră Români'a ar fi se se împarta între noi si între Rusi'a, că astfel Rusia se devina nemijlocit'a nóstra vecina la Carpatii orientali, precum si la Dunare.

Contele Andrásy, ministrul afacerilor esterne, respunde, că cestiunea Arab-Tabia nu e înca decisa; ier scirea despre împartirea României e numai scornitur'a sensaționala a unor ăuarie.

Mitropolitul Miron Romanu declară, că e multiamitu cu partea a dóu'a a respunsului; ier încátu privește Arab-Tabia, spera că dl ministru va starui a sustiné interesele monarchiei. (C'OBOLD.)

Cronic'a lunei.

Diet'a a începutu se desbata budgetul ministrului de culte, cu care ocaziune Irányi si-a rennoitu îndatinat'a-i propunere în interesul libertății tuturor cultelor si al întroducerii casatoriei civile: iera Helfy a propus că în viitoru se se puna în budgetu si raportul asupra administrațiunii fondurilor religioase; ambele propuneri au deșteptatu desbateri vii.

Guvernul român a tramisu represintantilor sei din strainetate o nota circularia în cestiunea granitiilor Dobrogei. În acést'a, considerându-se, că din caus'a opunerii delegatului rusu în comisiunea internațională, granitiile nu s'au pututu satorii, se aréta pagubele materiale, morale si politice, pe cari le are Români'a.

În **Moldova**, precum cetimu în „Rom. Lib.“, domnesce mare mișcare în vederea vițórelor alegeri. Gazetele de acolo ni spunu, că în mai multe orasie au si începutu întrunirile si instituirea comitetelor electorale.

Orasiul Sulina s'a declarat prin decretu domnescu de portu deschisu. Tóte obiectele si mărfurile de provenientia straina întrate pe apa, sunt scutite de tacelele vamale.

Trupele din Dobrogea forméza o divisió activa, cu unu comandamentu separatu. Generalul de brigada Angelescu George e numitu comandantu al divisiiei active si generalul de brigada Zefcari Al. e chiamatu în activitate si numitu comandantu al divisiiei III militara teritoriala.

* **Familiele bulgare** de prin orasiele si satele din Dobrogea, precum se scrie „Pressei“, se ridica, cu micu cu mare, pentru a trece în Bulgari'a. Motivul acestei mișcari nu se cunoște înca bine, si nici déca vre-o mâna ascunsa si puternica lucréza în acestu sensu. Asiá s'au ridicatu vre-o 30 familii din Isaccea, si altele sunt gata a le urmá; asemenea din satul Frecației si din alte localități, în cari mai cu séma poporațiunea este amestecata cu cea turca. Chiar în Tulcea se pregatesce o mișcare a poporațiunii bulgare spre Balcani.

Literatura si arti.

Din „Ostasi Nostrii“, brosiur'a de poesii a dlui V. Alecsandri, tramisa de autorul la redacțiunea nóstra spre a se vinde în folosul ostasilor români raniti în Bosni'a si Hertiegovina, se mai afla de vëndiare vr'o 50 de esemplare. Pretiul unui esemplaru e 30 cr., dar mai puține de 5 esemplare nu se potu comandá.

Bene-Merenti a începutu se plóie ierasi. Nu e mirare, căci de multu nu s'a mai decoratu nimene pentru „merite“ literarie si artistice. „Monitorul“ României publica unu decretu domnescu prin care dăra se conféra acést'a decorațiune mai multor persóne.

În **teatrul național din Bucuresci** s'a datu de curéndu o represintațiune de gala, cu concursul mai multor dómne si domni din societatea alésa. Au fost de față si Domnul cu Dómni'a, înnaltii lor óspeti si

unu publicu distinsu. S'au jucatu *trei* comedii franceze, si *un'a* româneasca, apoi s'a executatu unu intermediu musicalu. Pies'a româna a fost : „Dupa resboiu“, de dl Olanescu. În acést'a au jucatu dnele C. Savescu si Caterina Florescu, si dnii Dimitrie Rosetti si H. Cerhesu.

✓ **Tablouri române.** La Bucuresci au sositu deja două din seri'a tablourilor cromo-litografice ce se lucrêza în Viena în edițiunea dlor Lachmann si Luis. Aceste două sânt : Portretul Domnitorului si unu atacu al Calarasilor. În curêndu au sê sosêscă si alte două : Portretul Dômnice si Asaltul dela Grivitia.

✓ **Estudiantina Figaro**, societatea trubadurilor spanioli, debutêza cu multu succesu la Bucuresci. De curêndu a executatu si o compositiune româna : „Hor'a Grivitei“, de dl Ventura, care a facutu mare efectu.

✓ **Rossi** jôca înca totu la Bucuresci, înse publicul ascultatoru începe a se cam rarî. La represintatiunile din urma multe scaune remasera gôle.

✓ **„Vêrful cu Doru“.** Aflâmu cu placere din „Pressa“, că pies'a musicala româna „Vêrful cu Doru“ compusa de dl Lubitz, se va cântă la Londra de cătra societatea internaționala a autorilor si compositorilor sub direcțiunea dlui Edmond Gerson. Asemenea ni se spune, că acêsta drama musicala se va cântă si la Stockholm de cătra societatea philarmonica si la Sibîiu de cătra societatea philarmonica româna, sub direcțiunea dlui Brote.

Biserica si scôla.

✓ **Limb'a magiara în șcôlele poporale.** Precum se scie, mitropolitii români au subșternutu Maj. Sale câte o represintatiune în caus'a introducerii limbei unguresci în tôte șcôlele poporale. Represintatiunea deputatiunî gr. or. s'a publicatu de multu ; iêr cea subșternuta de mitropolitul din Blasiu dimpreuna cu episcopul din Lugosiu, se publica acuma în „Fôia școlastica“ din Blasiu. Din acêsta fôia aflâmu totu-odata, că Pr. SSa episcopul Pavel fiindu în caletoria, n'a pututu subscrie represintatiunea, înse dupa rentôrce la scaunul seu, mergêndu la resiedinti'a mitropolitana, s'a declarat u într'u tôte învoitu cu pasii facuti. Din partea ordinariatului dela Oradea-mare s'a datu asemenea declarațiune.

✓ **Episcopu al Dunarei-de-Jos** s'a alesu de cătra camer'a si senatul României Pr. SS. Iosifu, episcopul de Husi.

Societati si institute.

✓ **Societatea „Petru Maioru“** va tinê dumineca, la 23 martiu st. n. *siedintia publica* în hotelul „Cornul de vênatu“ (Jägerhorn,) dupa urmatôrea programa : 1. „Cuvêntu de deschidere“ de presiedintele societății Iosifu Vulcanu ; 2. „Filosofi'a din punctu de vedere a sciintielor naturale“ disertatiune de dr. Victoru Babesiu ; 3. „Movil'a lui Burcelu“ balada de Vasile Alecsandri, declamata de Teofilu Bogdanu ; 4. „Originea, desvoltarea si puritatea limbei române“, disertatiune, de Absolon Todea ; 5. „Cătra Române“ poesía de Ios. Vulcanu, declamata de Liviu Branu de Leményi ; 6. „O caletoria la nunta“ schitia umoristica de Iosifu Vulcanu. Începutul la 6 ôre sér'a. Dupa siedinti'a publica va urmâ cina comuna, în aceeasi localitate. Insi-nuațiunile pentru cuverta sânt de a se face în localitatea societății celu puçinu cu două çile înainte de siedintia.

✓ **Înăgurarea primei fabrice române de chibrituri** (aprindețore) s'a facutu la Bucuresci în 9 martie st. n. cu pompa, asistându Domnitoriul, minis-

trii, membrii fundatori si unu publicu numerosu. Cere-monîa s'a începutu prin o rugaciune rostita de archieveul Teodoritu. Apoi dl V. Boerescu a pronunciatu în numele eomitetului unu discursu, din care scôtemu urmatôrele date : Doue-spre-diece persône au luat u inițiativ'a spre a formâ capitalul necesaru si a fundâ acêsta fabrica ; pân'acuma numai din Austro-Ungari'a s'au importatu în Români'a peste unu miliardu de aprindieles ; lucratorii în acêsta fabrica sânt români ; ea a începutu sê se înfiintieze acuma-su nôue luni ; are 30 de mașine, si produce pe fia-care çi 30,000 cutii seu trei miliône de aprindiele. Domnitorul a respunsu, esprimându-si placerea ; apoi a pusu cu propri'a sa mâna în mișcare mașin'a motrice, si tôte aparatele au începutu a funcționă. Apoi Domnitorul a visitatu tôte fa-sele lucrării.

✓ **Din Brasïovu** primimu scirea, că „Reuniunea româna de gimnastica si de cântări“, a tinutu dumineca la 2 martiu adunarea sa generala. Reuniunea va arangia la Pasci unu concertu fôrte interesantu.

✓ **Societatea studentilor în medicina din Bucuresci** s'a constituitu pe anul 1879 astfel : presiedinte drd C. Stanceanu, vice-presiedinte drd T. S. Susianu, si Al. M. Pâcleanu, cassaru Em. Popovici, bibliotecaru B. L. Bianu, secretari P. I. Inotescu si G. Strutiianu.

Ce e nou ?

✓ **Maj. Sa regele** a plecatu dumineca sér'a din Budapesta, prin Aradu si Timisiôra, la Seghedin, că sê védia nenorocirile produse acolo. În suit'a Maj. Sale se aflau si ministrii Tisza si Wenckheim. Trenul sosi la Seghedin luni deminerti'a la 7 ôre, si Monarcul visitâ tôte locurile inundate. La vederea lor Maj. Sa fu adâncu emoționatu, căci miseri'a întrece tôte raporturile çuarielor, si a çisu : „Speru, că Seghedinul va renflori si va deveni mai frumosu decâtu cum a fost.“ Dupa miédiadi la 4 regele a plecatu napoi, si fâra sê se oprêscă în Budapesta, a mersu de-adreptul la Viena.

✓ **Maj. Sa regin'a**, în urmarea catastrofei dela Seghedin, va întreprunpe petrecerea sa din Irlandi'a si se va rentôrce la Viena.

✓ **Catastrofa dela Seghedin** a deșteptatu cea mai víua compatimire. În tóta tiêr'a, dar si în strainetate, au si începutu sê se faca colecte. Regin'a iêrasi a daruitu 5000 fl. Într'aceste din Seghedin se depesieza, că pericolul nici acuma n'a disparutu, căci ap'a scade numai încetu. S'au cutropitu vr'o 7500 de case. Numerul mortilor înca nu se scie.

✓ **Împeratês'a Rusiei**, din motive de a-si îngrigi sânetatea, va plecâ pe la finea lui martie st. v. la Crimea. Tiarul o va însogi, si dupa petrecere de două luni, se va rentôrce.

✓ **Tineri cari vreti sê ve însurati**, duceti-ve în Germâni'a sê ve luati neveste ! Unul din confratii nostri, cronicaru la unu çiaru spaniolu, a studiatu femeia în Frânci'a, în Germâni'a si în Engliter'a. Frances'a se marita din calculu, Engles'a de obicei si Germân'a din amoru. Frances'a iubesc pâna la sfîrșitul lunii de miere, Engles'a tóta vieti'a si Germân'a pentru eternitate. Frances'a își duce fêt'a la balu, Engles'a la biserica si German'a la bucataria. Frances'a are spiritulu, Engles'a are inteligentia si German'a simtiemêntu. Frances'a se îmbraca cu gustu, Engles'a fâra gustu si German'a cu modestia. Frances'a flecaresce, Engles'a vorbesce si Germana judeca. În sfîrșitu Frances'a e superiôra prin limba, Engles'a prin capu si Germana prin inima.

✓ **Damele decorate** n'au primitu înca tôte brevețele. Ministeriul de esterne al României la invita a

merge la ministeru, unde brevetele li se vor pune la dispozițiune.

Decorațiunile în Români'a au devenitu unu adeverat obiectu de scandalu, căci ori cine le pôte capetá deca le cere. Le si ceru multi, căci numerul „democratilor“ e mare. Adi mâne nu va fi în Români'a omu nedecoratu, încátu aceia se vor puté considerá în adeveru distinsi, cari n'au decorațiune. De curêndu „Monitorul“ ierasi publica vr'o mie si siepte sute de decorati. Grozavu!

Unu consiliu prețiosu domnișórelor. Se scíe, că secul frumosu si cu deosebire gingasiele domnișóre tînu asá de multu la manușiile dlor, în cătu aru dá nu scíu ce, că se le aiba totu-de-una albe si frumóse. De siguru ne vor fi recunoscátore, deca vor pune în practica urmatórea prețiosá retieta: Bateti bine într'o farfuría (taieru) dóue óue si apoi amestecati-le cu untu de migdale dulci, cătu ar încapé în dóue linguritie. Mai puneti si dicee grame de apa de trandafiri si trei grame de benzina rectificata. Cu acésta amestecatura, ungeti pe dinauntru o perechia de manusi, bagati manușiile într'ensele si în fine culcati-ve! („Rom. Lib.“)

Testamentul unui flacáu betrânu. În orașiul Manchester a muritu de curêndu unu flacáu betrânu, lasându dupa sine o avere fórte mare. Neavêndu rude de locu, tóta lumea erá curiósá sè véda ce va face acestu betrânu originalu cu banii sei cei multi. Dar care fu mirarea când se deschise testamentul! Éca ce stá într'ensul: „Intrég'a mea stare sè fia împartíta de o potriua între urmatórele 31 dómne. (Ací urméza tóte numele cu adres'a lor precisa). Tóte aceste 31 dómne mi-au refusatú mân'a lor, când le-amu petítu, si prin acést'a m'au pusu în pozițiune a duce pâna la mórtea mea o viétia din cele mai fericite si mai vesele.“ Si non e vero ben trovato.

O constantia rara. De curêndu iesi din spitalul dela Val-de-Grace, din Paris, soldatul J. Moreau, caruia o sburatura de obusu i luase falc'a si améndoii ochii la Bapaume, la 3 jan. 1871. Moreau iesi dela Val-de-Grâce cu unu fel de figura artificiala. E o masca metalica cu ochi, unu nasu falsu si o piesa de dinti ce stabileste unu raportu esactu cu dintii falcii inferióre. În momentul de a plecá în armata, Moreau lasase la Favril, locul seu de nascere, o logodnica. La întórcerea sa sermanul mutilatu se așteptá sè fia respinsu; dar credinciósa féta declará, că voiesce sè se unéscu cu invalidul caruia i promisese mân'a înainte de accidentul ce-l desfigurase.

Monumentul poetului Beranger. Sub presiédintia lui Victor Hugo s'a constituitu unu comitetu, pentru ridicarea unei statue lui Beranger. Costul se va acoperi prin subscripțiuni, cari se începura la 1 martie anul acesta.

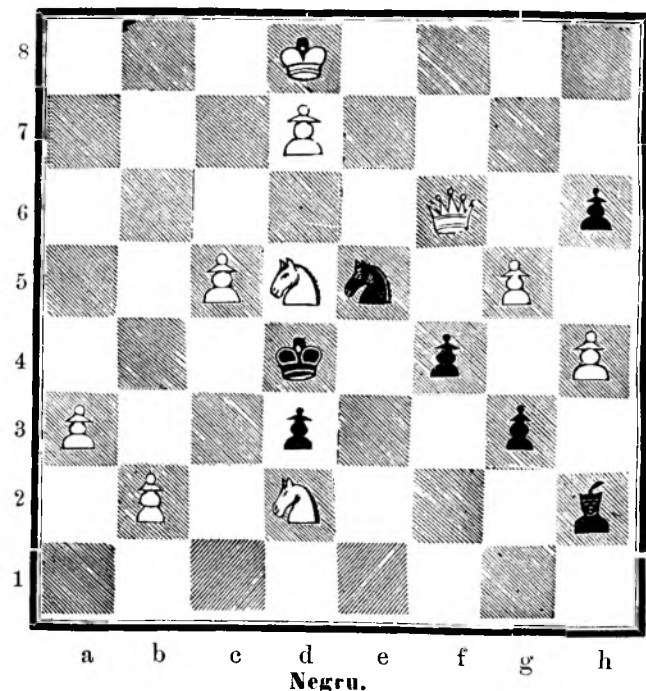
Comunicațiunea către Români'a, din caus'a esundării Tisei, în septemân'a trecuta s'a întreruptu pe lini'a drépta, si acuma se face pe la Itzcani.

Sciri scurte. Colonelul Slaniceanu s'a înaintatu la gradul de generalu de brigada. — **Principele de Waldeck** s'a rentorsu din Bucuresci în principatul seu, lasându la curtea româna pe fiic'a sa principes'a Paulina. — **Dreptul de cetățianu românú** s'a acordatu de curêndu si dlor: Teofil Frâncu din Transilvani'a, Mihaiu Popovicu si George Zaharu. — **DI M. Cogalniceanu** se afla în Dobrogea cá sè studieze acésta nóua provincia româna.

Problema de siacu.

— De M. E. —

Albu.

Negru.

Albul pléca si la a trei'a trasura dice matt.

Terminul de deslegare e 31 martie. Si acuma se va sorti o carte.

Deslegarea problemei de siacu din nr. 11:

Albu.

1. Rn. h6—g7

2. C. c4—e5

3. Rn. g7—d7

4. Rn. d7—d4 matt.

Negru

s. d. pi.
d. pl.

a)

1.

2. Rn. g7—d7 (†)

3. R. a8—b7

4. Rn. dá matt.

P. b5—c4

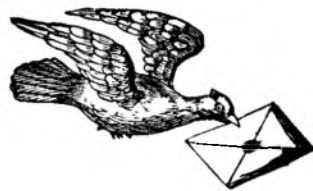
R. d5—c5

d. pl.

Bine au deslegat'o dnii Antoniu Popescu, Nic. Muresianu, si Avram Negreanu.

Premiul Pa câstigatu dl Nicolae Muresianu în Târnova.

Post'a Redacțiunii.

Zazaru. Nrul reclamatu s'a tramisu. Credemu că de atunce a sositu.

Dnei A. F. in G. Ve mulțiamu. Dorinți'a dv. este si a nóstra. În curêndu veti vedé-o realizata.

Dsiórei M. P. in S. S'a tramisu numai decátu. În cătu pentru complimentu, ve mulțiamu în numele autorului.

Iasi. Nu mai avemu nimica.

Paris. Așteptámu.

La numerul presinte alaturámu suplementu de jumetate de cóla, astfel acesta contine o cóla întréga.

Proprietaru, redactoru respundietoru si editoru: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Budapest'a. 1879. Boulevard-Museu nr. 10.